PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
A.M.R.C
سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

سال ششم شماره ۴۹
شماره مسلسل ۹۱۶
سه‌شنبه ۴ دلو ۱۳۸۴هش
۲۴ ذوالحجه ۱۴۲۶ هـ ق
24 January, 2006

اشتراک در کنفرانس لندن

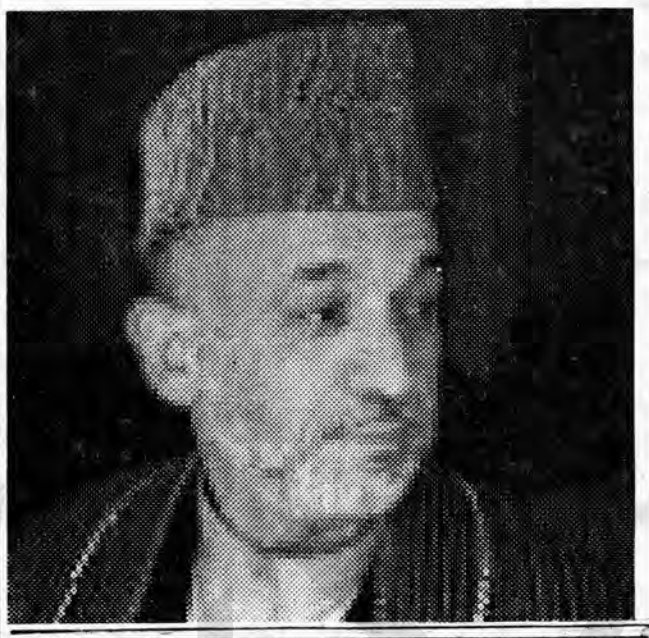

حامد کرزی رئیس جمهور کشور از روسای مشرانو جرگه و ولسی جرگه وهم چنین از شماری از اعضای این دو مجلس خواسته است تادر کنفرانس لندن شرکت کنند در اعلامیه یی که از سوی دفتر مطبوعاتی رییس جمهور منتشر شده آمده است که اولین سفر روسا وشماری از اعضای مشرانو جرگه وولسی جرگه در قالب یک هیئت بلند پایه به خارج از کشور از زمان تشکیل شورای ملی می باشد کنفرانس قرار است در ۳۱ ماه جنوری سال میلادی جاری در پایتخت انگلستان برای پنج سال آینده کشور بر گذار شود.

شورای سراسری علمای دینی حملات تروریستی را محکوم کردند

شورای سرتاسری علمای دینی کشور ضمن انتشاری اعلامیه یی حملات انتحاری و تروریستی اخیر در این کشور را کار مفسدین فی الارض خوانده و محکوم کرده اند درین اعلامیه امده است اخیراً حملات انتحاری و تروریستی بصورت کم سابقه در کشور افزایش یافته و درکنار مردم بی گناه این کشور جان بیش از ۲۰ تن از علمای دینی حامی رئیس جمهور کرزی را گرفته است قتل ملا خاکسار اخرین حمله ازین نوع می باشد در اعلامیه امده است که این حملات قطعاً جواز شرعی ندارد و نصوص قرانی انها را تقبیح کرده است از سوی دیگر شورای سرتاسری علمای کشور کار کردهای نهاد های امنیتی دولت را جهت جلوگیری از همچو حملات ناکافی خوانده و خواستار توجه بیشتر مسوولان درین زمینه شده اند.

په پکتیا کې بمی چاودنه

دپکتیا ولایت په ګردیز ښار کې یوه بمی چاودنه شوی په دغه چاودنه کې چې د ګردیز په اتفاق مینه کې وشوه په کې یو ملی پولیس ووژل شو او دویم کس چې تر اوسه پورې یې دمړه ژوندې درک نه دی ژوبل شوی دی او دپیښې له ځایه ځخه نامعلومو کسانو نامعلوم ځای ته وړی دی. چارواکی وایی چې وژل شوی پولیس پیښه شخصی بڼه هم درلوده لدی کبله کیدای شي دا د افغان حکومت دمخالفینو کار نه وی خو تر څنګ یې دوی پراخه څیړنې پیل کړی دی.

په پروان کې یو شمیر لرغوني آثار تراسه شویدي

د پروان د اطلاعاتو او کلتور ریاست مشر وایي چې سیمه ایزو وګړو ورته یوشمیر لرغوني اثار سپارلي چې لږ تر لږه ۲۰۰۰ کاله لرغونتیا لري یوه ډبره او ۱۳ لرغوني سکې چې خایي وګړو ۴مخ

په سرپل او پکتیکا کې لاریونونه ترسره شول

د افغانستا د سرپل او پکتیکا په ولایتونو کې پرون دپاکستان ضد لاریونونه ترسره شول لاریون کوونکو په تونده ژبه په پاکستان باندې د مرګ چیغې او ناري وهلې اووروستي خانمرګي او وسله واله بریدونه یې وغندل لاریون کوونکو ناري وهلي چې خانمرګي بریدونه دافغانانو کار نه دی او بهرنیان دي چې دا ډول غیر انساني او اسلامي عملونه ترسره کوي دوی له پاکستان څخه وغوښتل چې نور دي د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه نه کوي

د پارلمان د غړو امتیازونه به دوی له خلکو او اولس څخه لیرې کړی!

د بن د جرګې د پریکړو له نیولو وروسته هره یوه له انتقادونو او غوښتنو سره سره په خپل وار سره بری ته ورسیده او دادی وروستی پریکړه یې د خلکو د رایو پر بنسټ د تقنینی ارګان په توګه د پارلمان جوړول دی.

د پارلمان هر غړی چې نن د بری څوکی ته رسیدلی د خپل کمپاین په وخت کې یې خلکو ته بری ته د رسیدو په صورت کې د زیات خدمت ژمنی کړی وی.

له ټاکل شوو استازو څخه د خلکو دزیاتو نورو هیلو څخه یوه هم همدا وه چې باید پارلمان په یوه نظر سره په دولت کې د لوړ پوړو او کښته دولتی کارکوونکو د معاشونو او نورو امتیازاتو له منځه وړلو په برخه کې اغیزمن ګامونه پورته کړی څکه چې دغه تفاوت، کم معاش، زیاتو امتیازونو د دولت په دستګاه کې د خپل سری ، بی قانونی او بدو اخیستلو زمینه برابره کړیده قانون او قانونیت یې ترپوښتنی لاندی راوستی دی خو اوس اولس پدی باوری شو چې د شورا غړو په دولت کې د موجود امتیازونو د له منځه وړلو په برخه کې څه توجه ونه وکړه بلکی د خانونو لپاره یې هم د نورو امتیازونه غوښتنی وړاندی کړی له کومی ورځی څخه چې د پارلمان غونډې پیل شوی باید تر اوسه پوری یې په دولت کې د نورو اړوند دندو د سرته رسولو په برخه کې لازم او ضروری اجرات کړی وای د کومو لپاره چې تر اوسه اولس د انتظار سترګی اړوی بلکی د خلکو د هیلو پر خلاف سره لدی چې کاندیدان د بڼه ژوندانه او پیاوړی اقتصادی حالت څخه برخمن دی تر هر څه لومړی یې دخپلو امتیازونو په هکله خو له خلاصه کړه او د رایو په اکثریت سره یې پلوی کیږی.

د پارلمان غړی باید دخلکو د استازو په توګه نه باید د خپلو امتیازونو په لټه کې شی بلکی د دولت په دستګاه کې باید د نورو امتیازونو د له منځه وړلو په باره کې تصمیمونه ونیسی او خلکوته د ربښتینو خدمتګارانو او استازو په توګه ځانونه وړاندی کړی نه دا چې خلك په خپلو ورکړیو رایو پیښمانه شی او ترمنځ یې واتن او لیری والی رامنځته کړی.

بحث روی داشتن دو تابعیت برخی وزراء در جلسه ولسی جرگه

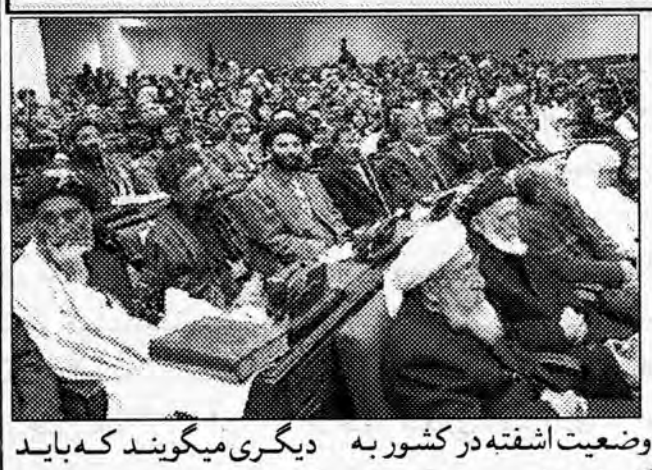

داشتن دوتابعیت بعضی از وزراء داغترین موضوعات بحث دیروزی در جلسه ولسی جرگه بود که ساعت ها بطول انجامید بر اساس قانون اساسی کشور سی روز پس از دایر شدن نخستین جلسه پارلمان حکومت و دادگاه عالی کشور باید از ولسی جرگه رای اعتماد بگیرند اعضای ولسی جرگه بعد از یک وقفه تحت ریاست محمد یونس قانونی رئیس ولسی جرگه دوباره به کارشان اغاز کردند در جلسه دیروز نمایندگان روی فصل سیزدهم طرز العمل وظایف داخلی ولسی جرگه بحث کردند شماری از نمایندگان بدین نظر اند که اگر وزیری دو تابعیت دارد باید در سمتش باقی بماند و این افراد نظر به وضعیت اشفته در کشور به گرفتن پاسپورت دومی مجبور شده بودند اما شمار دیگری میگویند که باید کسانی در وزارت باقی بمانند ص۴

انفجار ماین در مسیر کاروان

صبح دیروز انفجاری در سربازان کانادایی در ولایت مسیر راهی کاروان موترهای قندهار رخ داد. ص۴

انفجار ماین یک تن کشته و یک مجروح بجا گذاشت

حوالی ساعت یک بعد از نیمه شب به اثر انفجار ماین در عقب لیسه دخترانه شهر گردیز که از قبل جاسازی شده بود یک پولیس کشته و یک تن دیگر مجروح شده است غلام نبی سالم معاون قوماندانی امنیه ولایت پکتیا گفت که درین رابطه کسی بازداشت نشده اما تحقیقات جریان دارد او علت این حادثه را خصومت های شخصی خوانده و گفته است به اثر اعتراض اقارب سرباز کشته شده هئیت بررسی تعین شده تا علت اصلی کشته شدن او را ارزیابی کنند او گفت که علت وقوع حادثه در اینده نزدیک مشخص خواهد شد.

د لوی او بښونکی خدای په نامه
سرمقاله

پیوسته به گذشته

تروریزم بین المللی و افراط گرایی

مترجم: دوکتور عبدالواحد خرم

دوم : تروریـــزم در جامعـــه حسیات ترس را پر زور می نمایـد کـه آن همچـو دیگـر واسطه ها تأثیر رسانی که برای انسانها وابسته است ، ارزش حیات انسان را خیلی پست می سازد.

سوم : تروریزم می تواند این راه تجربه حیاتی نشان مـی دهـد عملاً بـه قطـع کـردن ضـمانت دولتـی و آزادی مشخص آورده رساند. زیرا می تواند همچو عکس العمل واقع نگردد که همه وقت غیر بمیزان دولتی ـ دموکراسی و حقوقی بر بنیاد موافق باشد.

در تروریـــزم زور آوری بـــه شکل ،تازه و آشکارا بر آمد می نماید، در عین حال وی از دیگـر واسـط هـای بـرون سیاست بـا عریـان بـودن ، پنهـان بـودن و خیلـی مـوثر بودن خود فرق می کند.

دایر بر خصوصیت عصر مـا و در موارد اشتراک زور آوری در آن ف . پلاسـتون تفکـر نمـوده چنـین مـی نویسـد : «شاید حالا همین گونه شرایط بوجود آمده است که وجدان بایـد بـه زور آوری کوشـش کند ، ولی چه وقت و چگونه این آشتی تمام می شود؟ حالا ما در برابر واقعیت جا داریم کـه زور آوری سیاسـی بـه حیات ما داخل شده است مـا به آن عادت کرده ایم و ایـن لاکن عملاً یکی از صفات جدا ناپـذیر حیـات اجتمـاعی مـی گـردد و احتمـال دارد کـه تـا دیر چنین ماند.

انسانهائیکه برای تحکیم مقام مشخص خود عمومیت قـومی و مذهبی را توسط رد نمـودن حقوق آدمیان بـر زنـده گـی حیـاتی بـرای بدسـت آوردن مقاصدشان و بر قـرار نمـودن سیسـتم خـود ، نظـام خـود و ترتیبـات خـود بـه همـه کـار قادر اند. قربانیان بـرای شـان مهـم نیسـت. چنـین اسـت تروریزم بین المللی».

در ایـن جـا بایـد یـک مسـئله دیگر را بررسی نماییم. ایـن بعضـی جهـات تروریـزم مـی باشـد. عملیـات تروریسـتی همچـو وقـت تـاثیر شـوکی (بیهوشـی را در نظـر دارد و هـر چندیکـه عمیـق تـر و فراگیرتـر گـردد ، همانقـدر برای تروریستان خوب است، از روان عامه معلوم است کـه شوک در شعور عامه خواهش هـر چـه زودتـر رهـا یـافتن واقعـات شـوکی مـی باشـد. آنهم رهایی همچون قاعده نه در سـطح واقعـی آن بلکـه در سطح خیـالی آن. بعضـی اگـر ساده تر بگوئیم چند واقعه را از خـود دور کـردن ، آنـرا فرامـوش نمـودن ، و آنـرا همچو واقعه رخ نداده ، تصور کـردن لازم مـی یابـد. ایـن شکل غیر فعال تروریـزم مـی باشد. کسی دیگر بایـد اقـدام نمایـد و مسـؤولیت را بـدوش گیرد و قرار دهد و غیره.

وضـعیت ایکـه در آن مقـدار خیلـی زیـاد انسـانهای زیـر تـأثیر واقعـه شـوکی مانـده ، آگاهانـه حالـت غیـر فعـال را کسب مـی کنـد ، و هـم بـرای تروریســتان و بـــرای تخنالوژیسـت هـا سیاسـت امروزی خیلی مفید می باشد.

ایـن موضـوع در رابـط بـا تروریزم تحقیق خود را طلب می کند. زیرا در این امکانات بدست آوردن راه های مثبت برای دریافت اشکال درست مبارزه با تروریزم موجود می باشد.

از نقطه نظر روانی شخصیت تروریست نیز جالب است. این شخصیت را بیش از همه وفـاداری بـه اندیشـه هایکـه همچون قاعده غلط ولی جالب می باشد ، توصیف می کننـد ، بغیر از آن بـه آن ایـدیالوژی از خـود گـذاری ، فـداکاری ، جانثاری برای عـدالت ، بـرای ملت برای دولت و غیره ، کـه بـرای بسـیار ایـدیالوژیها و تعلیمات دینـی نمـای خـاص است ، علاوه کرده می شود.

تروریسـت همچـو قربـانی اختیـاری ـ صـفت مشـخص و حتمی تروریستی امـروزه مـی باشد ، زیـرا عمـل تروریسـتی در اکثـر حـالات مـرگ تروریست را طلب می کند. ن هلیتوه مسایل روانی تروریزم را تحقیق نموده ، حتی درباره «درامـه حملـه ور لحظـه خطرنـاک عمـل تروریسـتی» سخن می راند.

این درامه او در دو شکل عمل شـونده اش مـی باشـد. اول ـ تکمیـل مرکـب سیسـتم هـای نظریات اجتماعی ، که آن می تواند به زیاد شدن تروریـزم همچون یگانه راهی رهایی در بیـان نمـوده نقـاط نظـر الترناتیفی رادیکالی باشد .

دوم ـ جـــرم عملیـــات تروریســتی وقتـــی کـــه تروریسـت رونـد طبیعـی حادثـه را ویـران مـی کنـد در نتیجه گویا احتمالات جدید را بوجود مـی آورد ، کـه در آن عملیات تروریستی انجام مـی یابد. تروریست در این مـورد تمایل خیلی تندی را احساس مـی کنـد و اکثـراً در حـالات گرفتن گروگانان ایـن حالـت به آنها وارد می گـردد ، آنهـا را حـس تحریـف شـده همبستگی بـه تروریسـت فـرا مـی گیـرد و آنهـا خـود را طرفـداری تروریسـت مـی شمارند (ایـن پدیـده همچـو مـرض سـادی مشـهور شـده اسـت) عمـل تروریسـتی «اشتراک چیان» آنرا بعضاً بـه سـطح بنیـادی و عمقـی موجودیـت شـان پـایین مـی آورد کـه آنهـا خودشـان در حساسـیت روزمـره شـان از چنین حالات در قبال زنـدگی انسان تاثیر می رساند.

انسانهائیکه عمـل تروریسـتی را از سر گذرانیده اند ، آن را همچـون حـالات وحشـت بـار ارزیـابی مـی کننـد. وحشـت ، جنون که معلوم است ، انسان را به حالت عمق موجودیـت ، بـــه یـــک چیـــزی ســـیاه میتـافزیکی ، بـه محـیط بـدی می کشاند. از اینرو مـی تـوان به دلیل اثابت نمـود، کـه گـر چندی تروریزم «طبیعی» بوده ، همچون مظهر متمرکز شده جهـان امـروزه و سیاسـت آن می باشد ، آن در اصل تکمیـل غیـر طبـی بـوده ، بـه طبیعـت انسانی مخالفت است. آنرا در عمـل تروریسـتی خـراب مـی کنـد ، تحقیر می نماید و مبداء شر و فساد را به همه اشتراک کننده گـان عمـل تروریسـتی بیداد می کند. علـل و ماهیـت پیـدایش کـه روانشناسـان در عمل تروریستی پیدا می کنند ، بـاید به طـور قطعـی اعتـراف کرده شـود ، کـه تـرور بـرای ماهیـت و مضمون زنـده گـی انسان نفـرت انگیـز ومخـالف بوده و هست . ادامه دارد

ارزیابی وظایف و صلاحیت های قضاء از نظر قانون ا ساسی

پیوسته به گزشته

پوهندوی داکتر فاروق بشر

اساسی ما هم حکم کرده کـه اولاً جـرم یـک امـر شخصـی اسـت بـدیگران سرایت نمی کند و ثانیاً تعذیب انسان جواز ندارد هرگـاه غیـر از شـخص مـتهم اعضـای بیگنـاه قابـل مـتهم محبـوس یـا توقیـف میشـود و ثابـت میشود که متهم از طرف پـولیس تعـذیب جسـمی دیـده و یـا بیگنـاه بـود و مدتی در توقیف یـا حبس مانده، متضرر حق دارد ، علیـه ثـارنوال یـا پولیس اقامـه دعـوی کـرده و جبـران خسـاره مطالبـه نمایند.

چـون در افغانسـتان ایـن ذهنیت یعنی اقامه دعوی علیـــه موسســـات و سـازمانهای عامـه مـثلاً پـــولیس، شـــفاخانه و اشـخاص حقیقـی چـون داکتـر ، دنـدان سـاز ، نماینـــده لابراتـــوار شخصیکه بـا ثـر خـلاف رفتـاری مـثلاً راننـده موتر، شخص را متضرر می سازد وحق دارد علیه انهـا در محاکمـه اقامـه دعـوی کـرده و جبـران خسـاره مطالبـه نمایـد و در صورت ثبوت غفلت ان کارمنـد و یـا قـانون شـکنی اواز موسســات عامـه و خصوصـی جبران خسـاره مطالبـه نمایـد محـاکم مطـابق احکـام قـانون در صـورت اثبـات خسـاره، حکـم بـه تادیـه جبـران خسـاره صـادر نماید.

در افغانسـتان تـاهنوز این ذهنیت بمیان نیامده کـه بایـد دولـت هـم در صورت رسانیدن ضرر به شخصـی حقیقـی یـا حکمی،مدعی علیه قرار گرفتـه مـی توانـد و محکمـه حـق دارد او را محکوم به پرداخت جبران خسـاره کـرده و اگـر نماینـده عامـه مرتکـب عمـل جرمـی شـده ، او را قانونـاً غـرض تعقیـب عـدلی پـه ثـارنـوالی معرفـی و در صـورت ثبوت مجازات نماید.

ماده یکصد و بیست یک قانون اساسی برای ستره محکمه صلاحیت داده تا در مورد مطابقت قوانین بـه قـانون اساسـی غـور نمایـد. ایـن مـاده مشـعر است : " بررسی مطابقت قـوانین، فـرامین تقنینـی معاهـدات بـین الـدول و میثـاق هـای بـین المللی با قانون اساسی و تفسیر انهـا بـر اسـاس تقاضـای حکومـت و یـا محـاکم. مطـابق بـه احکـام ایـن قانون از صلاحیت ستره محکمـه میباشـد." سـتره محکمـه صـلاحیت دارد مطابقـت قـوانین را بـا قـانون اساسـی نظـر بـه تقاضـای حکومـت یـا محاکم بررسی نماید.

تصور شود یک قانون یا کدام مـاده قـانون یـا قـرار داد بین المللی با میثاق بـین المللـی بـا قـانون اساسی مـا مغـایرت دارد ایـا سـتره محکمـه صـلاحیت دارد قـانون یـا موافقـه بـین المللـی را مخـالف قـانون اساسـی اعـلان و از تطبیـق ان خود داری کند؟

به نظر من این ماده قانون گنگ بـوده و توسـط کـدام مقرره باید توضیح شود. تفسیر قـانون ایـن معضلـه را مرفـوع سـاخته نمـی تواند.

مـاده یکصـد و بیسـت و دوم قـانون اساسـی دایـره صـلاحیت قـوه قضـائیه را مشـخص کـرده و مـی نگارد" " هیچ قانون نمی توانـد در هـیچ حالـت قضیه یـا ساحه یـی را از دایـره صـلاحیت قـوه قضـائیه بـه نحـوی کـه در ایـن فصـل تحریـر شـده، خـارج بسـازد و بـه مقـام دیگـری تقـویض کنـد." فقـره دیگـر ایـن مـاده قـانون اساسـی در مـورد تشکیل محاکم خاص که ذکـر ان در مـواد ۶۹ و ۷۸ قانون اساسی امده و محـاکم عسـکری را از تطبیـق احکـام ایـن مـاده متشنی ساخته است.

هـدف از ایـن مـاده قـانون اساسی این است کـه هـیچ مقام حتی رئیس دولت و قوه مقننه صلاحیت ندارد و قضـیه ایکـه در حیطـه صـلاحیت قـوه قضـائیه باشـد ان قضـیه را از حیطـه صـلاحیت محکمـه خـارج سـازند مگـر اینکـه در قـانون اساسـی طـور دیگـر امـده باشـد. قـوه قضـائیه مطـابق احکـام منـدرج مـاده 123 قـانون اساسی می تواند قواعـد مربـوط بـه تشـکیل صـلاحیت و اجـراءات محـاکم و سـایر امـور متعلـق بـه قضـا را از طریق وضع قانون تنظیم کنـد. هـدف از ایـن مـاده قضـات سـتره محکمـه و سـایر قضـات محـاکم میباشـد ولـی مـامورین اداری و سـایر کارکنـان قـوه قضـائیه بـر حسـب احکام ماده ۱۲۴ قـانون اساسـی تـابع قـانون مامورین دولت میباشد.

در مـورد بودجـه قضـائیه ماده ۱۲۵ قانون اساسی چنـین شـرح میدهـد:" بودجـه قـوه قضـائیه بـه مشـوره حکومـت از طـرف سـتره محکمـه ترتیـب گردیـده، بحیـث جـزء بودجـه دولـت توسـط حکومـت بـه شـورای ملـی تقـدیم میشـود." ولـی تطبیق بودجه قوه قضائیه در حیطه صلاحیت سـتره محکمـه میباشـد. چـون تنظیم وضع مـالی دولـت از جملـه و چایب حکومت اسـت و بایـد از طریـق حکومـت بودجـه قضـا و حکومـت بـه مقـام قـوه مقننه تقدیم شود.

نباید چنان فکر شود که از اینکـه بودجـه قـوه قضـائیه توسـط حکومـت بـه قـوه مقننـه پـیش میشـود، حکومـت در اجـرای ان نیـز صـلاحیت داشـته خواهـد بـود . از اینکـه منـابع تهیـه بودجـه از جملـه وظـایف حکومـت است بناءً بحیث یک منبع تهیـه بودجه باید قضا با حکومـت مشـوره کـرده بودجـه ان قـوه را تهیـه و ترتیب نماید.

مـــاده ۱۲۶ قـــانون اساسـی در مـورد دوره خـدمت اعضـای سـتره محکمـه و تهیـه حقـوق مـالی انهـا شـرح ذیـل را قید کرده است: " اعضای ستره محکه بعد از ختم دوره خـدمت، بـرای بقیـه مـدت حیـات از حقـوق مـالی دوره خـدمت مسـتفید مـی شـوند مشـروط بـر اینکـه بـه مشاغل دولتی و سیاسی اشـتغال نورزنـد." " پـس وقتـی دوره خـدمت 9 قاضی ستره محکمـه بـه پایـان رسـید، تـا قیـد حیـات بـرای شـان معـاش دوره خدمت شانرا دولت می پردازد مگر اینکه در کـدام شـغل دولتـی دیگـر شـامل کـار شـده و یـا فعالیت سیاسی از طریق عضـویت در کـدام حـزب سیاسـی بنمایـد. پـس قاضی ستره محکمـه حق دارد از حقوق مـالی دوره کار خود از طریق اشتغال بـه یـک پیشـه ازاد، چـون وکالـت مـدافع و یـا کـار کـردن در کـدام کمپنـی داخلـی و خـارجی بحیـث مشـاور حقـوقی بـدون از دسـت دادن امتیـاز مـالی دوره کـــارش،اجرای وظیفه نماید.

ادامه دارد

متصدی: ناجیه "امید" و حسیب

زن را، مادر را، ستایش کنیم!

زنان افغان با وجود مخالفت مردان رانندگی یاد می گیرند

"من آدم با احتیاطی هستم اما از نحوه رفتار این خانم تکان خوردم" این را مربی آموزش رانندگی می گوید می پرسم "واقعا؟" و دختری که آموزش می بیند می خندد "واقعا این قدر بد بود؟"

"اسباب خجالت بود و بسیار شرمنده شدم." مربی می گوید "شخصیت اش دست کمی از یک حیوان ندارد"

افغانستان از زمان سقوط طالبان بسیار تغییر کرده است

اولین انتخابات پارلمانی پس از ۳۰ سال در سپتامبر گذشته صورت گرفت و زنان در بعضی مناطق از زیر برقع بیرون آمدند زنانی که در دوره طالبان در واقع در خانه هاشان محبوس بودند

حالا زنان در اماکن عمومی آزادانه قدم می زنند بدون اینکه ناگزیر باشند خویشان مرد خود را همراه داشته باشند چنانکه می توانند کار کنند و رای دهند و حتی رانندگی یاد بگیرند

دختران می توانند دست کم در شهرهای بزرگ مثل هرات و کابل مکتب بروند؛ صلح شکننده ای هم در این کشور جنگ زده که تنها آشوب و بیرحمی را می شناخته

نام برای آموختن رانندگی باز نمی دارد.

آنها در زندگی خود تجربه های به مراتب بدتری داشته اند و به نظر می رسد هیچ چیز نمی تواند آنها را از این باز دارد که از هر فرصتی که ولو با بی میلی برای زنان ایجاد می شود استفاده کنند

رویا و خانواده اش در زمان طالبان به پاکستان گریخته بودند. اما بسیاری از زنانی که به آموزشگاه می آیند کسانی اند که از درس و تحصیل و کار محروم مانده بودند و خانه نشین اجباری شده بودند.

بسیاری از آنها داستانهای تکان دهنده ای برای گفتن دارند. یکی از آنها می گوید که در دوره طالبان به جرم اینکه در هنگام خرید چادری خود را بالازده بود مورد ضرب و شتم قرار گرفته است هر چند که تنها مردی که آنجا حضور داشته یک پسربچه دوازده ساله بوده است

مقدس که در دوره طالبان ناگزیر به ترک تحصیل در پوهنتون شده بود خود دست به کار تعلیم در یکی از صنف های زیرزمینی دختران در آن دوره زده است. کاری که می توانست جان او را به خطر بیندازد

"ما یک زنگ داشتیم که هر وقت خطری بود به صدا در می آمد تا بموقع کتاب و دفترمان را پنهان کنیم"

"نمی ترسیدی؟" می پرسم می خندد و می گوید "اصلا"

ولی ادامه می دهد "البته بیمار شدم چون هم مدام زیر فشار بودم و هم تقریبا چهار سال مجبور بودم در داخل خانه زندگی کنم و بیرون نروم"

مقدس اکنون دوره تحصیل دانشگاهی خود را تکمیل کرده است، در انتخابات اخیر رای داده و بالای هر مربی مرد که در باره رانندگی مردانه و زنانه به او بکن نکن کرده، داد و بیداد کرده است.

البته انصاف باید داد که بیشتر مربیانی که من دیدم رانندگی خانمها را براحتی قبول کرده بودند و یکی از آنها که محمود داود نام داشت حتی از توانایی های زنی که نزد او تعلیم می گرفت اظهار سرفرازی می کرد.

در واقع مربیان مرد آموزشگاه تلاش می کنند تا با آزادی های جدید پدید آمده در کشور کنار بیایند. آنها هم در دوره طالبان صدمه دیده اند اما پیداست که عادتهای ذهنی کهنه به سادگی کنار گذاشته نمی شود

من موقع امتحان رانندگی رویا همراه او بودم. به نظر می رسید که همه چیز خیلی راحت است و او حتما موفق می شود. تمام آنچه او باید می کرد دنده عقب رفتن دور یک خط سفید روی جاده بود

اما هیچ چیز برای زنان در کشور آسان نیست من رویا را نگاه می کردم که به سمت موتر مخصوص امتحان رانندگی می رفت صفی طولانی از مردان کنار جاده جمع شده بودند همانطور که او به سمت موتر می رفت سرش را پایین انداخت زیرا زمزمه ها و پرزه ها و ناسزاهای آنها را می شنید.

وقتی از او خواستم بگوید که دقیقا چه شنیده چیزی نگفت اما بعدتر دستگیرم شد که او را بدکاره خطاب کرده بودند

او در امتحان رانندگی رد شد

می گفت "ما حالا آزادی را داریم ولی از آزادی لذت بردن آن را نداریم"

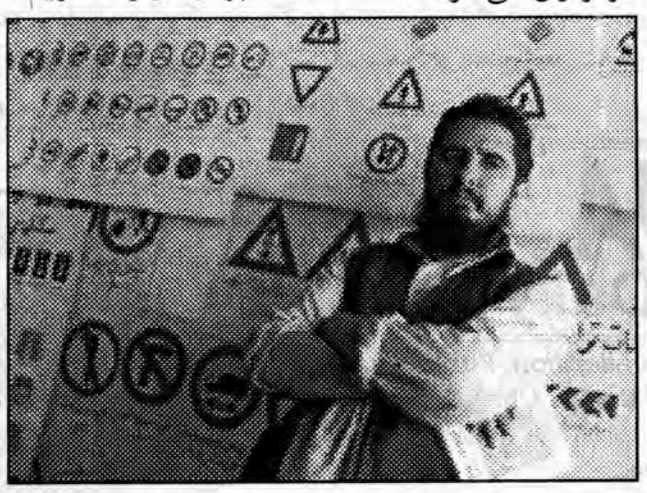

پد کورني کې د تاوتریخوالي پر ضد افغان مرکز جوړ شو

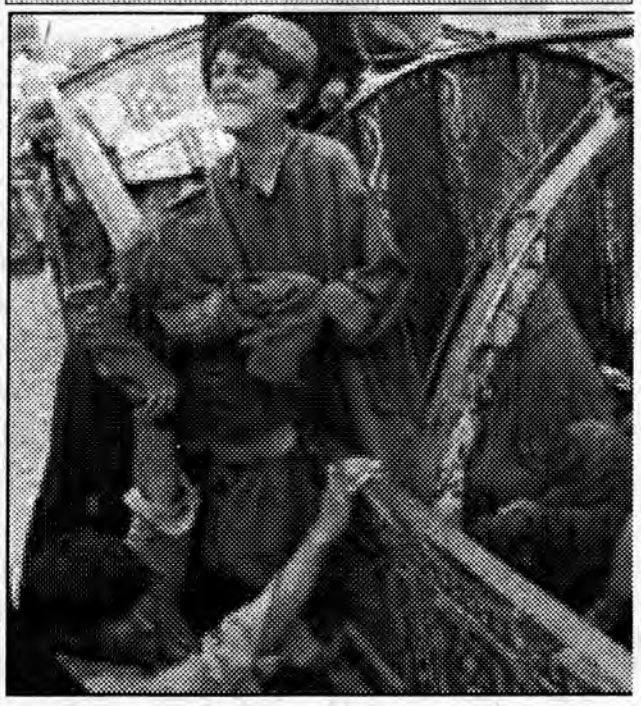

په هیواد کې رسمآ یو نوی مرکز پرانیستل شوی دی چې په کورنیو کې به لـه ځایي تاوتریخوالي سره سر و کار لري

دا مرکز چې د کورني ځواب مرکز نومول شوی په هیواد کې لومړنی مرکز بلل کیږي چې سړي، ښځې او ماشومان به تیلې فون ورته کولی شي.

دا مرکز د هیواد د ملي پولیسو له خوا جوړ شوی دی چې د امریکا د امنیتي ځواکونو او ملګرو ملتونو ملاتړ هم ورسره دی.

ملګري ملتونه په هیواد کې د ښځو او ماشومانو پر ضد تاوتریخوالی دومره پراخ بولي چې دوی یې جدي روغتیایي ستونزه ګڼي

دهیواد د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون مشره ډاکټر سیما سمر وایي بې وزلي او د تعلیم نشتوالی د دې چارې لاملونه دي.

افغان چارواکو د دفتر د پرانستلو د مراسمو په وخت فیته پرې کړه او چې مېلمانه د د فتر د ودانۍ نه تېرېدل نو شیریني پرې ویشل کېدله.

ودانۍ ته د بهر نه تېز نارنجي رنګ ورکړل شوی دی. دفتر د کابل ښار په منځنۍ برخه کې د پولیسو د یو دفتر خوا ته جوړ شوی دی.

دلته اکثره وخت دا اسان کار نه دی چې ځوک د کورني زور زیاتي په هکله په خوندي توګه او پټ شکایت وکړي.

د ملګرو ملتونو د نفوسو د صندوق یو چارواکی پال ګریننګ وایي دغه پروژه به د حالت په بدلولو کې مرسته وکړي.

د کورني ځواب مرکز د تېرو شپږو میاشتو راهیسې فعالیت لري. د مرکز کارکونکي وایي چې په دغه موده کې ورته ۲۳ شکایتونه، چې زیاتره د کورني زور زیاتي په اړه وو، رسېدلي دي.

په دې ځانګړې ټولنه کې د کورني زور زیاتي اکثره قربانیان ښځې او ماشومان دي.

د هیواد د بشري حقوقو د خپلواکه کمیسیون مشره ډاکټر سیما سمر وایي چې دغه ستونزه د بې وزلۍ او د تعلیم د نشتوالي له امله ده.

د مرکز د پرانستلو د مراسمو په وخت د پرانستلو د مراسمو په وخت نومورې وویل چې د دغه ډول مرکز شتوالی مهم دی

هشدار لاریجانی در مورد غنی سازی اورانیوم

علی لاریجانی، دبیر شورای امنیت ملی و سرپرست مذاکرات هسته ای جمهوری اسلامی، در مورد از سرگیری غنی سازی اورانیوم هشدار داده است.

روزنامه فایننشال تایمز، چاپ بریتانیا، در شماره خود در روز دوشنبه، ۲۳ جنوری، مصاحبه ای با آقای لاریجانی را منتشر کرده که در آن وی گفته است اگر دوسیه هسته ای ایران به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارجاع شود، این کشور تلاش برای تولید اورانیوم غنی شده در ابعاد صنعتی را از سر خواهد گرفت.

در حال حاضر، فعالیت تاسیسات غنی سازی اورانیوم ایران در نطنز همچنان در حالت تعلیق است اما این کشور به تعلیق فعالیت مراکز تحقیقات غنی سازی خاتمه داده که گفته می شود در آنها احتمالا اورانیوم غنی شده در حجم آزمایشگاهی تولید خواهد شد.

آقای لاریجانی در عین حال اطمینان داده است که در هر صورت، جمهوری اسلامی در اعتراض به ارجاع دوسیه اتمی خود به شورای امنیت از پیمان منع گسترش جنگ افزارهای هسته ای - ان پی تی - خارج نخواهد شد.

اما وی گفته است اگر دوسیه به شورای امنیت برود، ما ناگزیر خواهیم بود تا به تمامی اقدامات داوطلبانه خود خاتمه دهیم.

جمهوری اسلامی بیش از دو سال پیش فعالیت در مراکز غنی سازی خود را به حالت تعلیق در آورد و مفاد پروتوکول الحاقی به ان پی تی، شامل بازرسی های از پیش اعلام نشده از مراکز هسته ای را به اجرا گذاشت.

دولت جمهوری اسلامی این پروتوکل را امضا کرده اما هنوز آن را برای تصویب در اختیار مجلس قرار نداده و در نتیجه، این سند هنوز جنبه قانونی نیافته و الزام آور نشده است.

روزنامه فایننشال تایمز در گزارش خود اظهار نظر می کند که هدف آقای لاریجانی از هشدار در مورد از سرگیری غنی سازی اورانیوم این است که نشان دهد فشار دیپلماتیک بر ایران تنها می تواند به تضعیف اقدامات آژانس بین المللی انرژی اتمی برای نظارت و محدود کردن برنامه های هسته ای این کشور منجر شود.

این روزنامه می نویسد که سخنان آقای لاریجانی در آغاز هفته ای اظهار می شود که شاهد مذاکرات فشرده سی و پنج کشور عضو شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی در مورد طرح بحران هسته ای ایران در اجلاس آینده شورا خواهد بود.

انتظار می رود سرپرست مذاکرات هسته ای ایران نیز همین هفته برای مذاکره پیرامون پیشنهاد روسیه برای حل بحران کنونی عازم مسکو شود با این هدف که اقدامات کشورهای اروپایی در به تصویب رساندن قطعنامه تندی علیه ایران را به شکست بکشاند.

اروپاییان تهدید کرده اند که خواهند کوشید قطعنامه ای حاوی ارجاع دوسیه هسته ای ایران به شورای امنیت را به تصویب شورای حکام آژانس برسانند.

روسیه پیشنهاد کرده است که به منظور رفع نگرانی غرب در مورد فعالیت غنی سازی اورانیوم در ایران، مراحل مقدماتی غنی سازی در داخل ایران و بخش تکمیلی آن در روسیه صورت گیرد و فرآورده نهایی برای کاربرد در نیروگاه های هسته ای به ایران انتقال یابد.

در مورد طرح روسیه، آقای لاریجانی به فایننشال تایمز گفته است که این طرح باید تکمیل شود و افزوده باید دید امکانات بالقوه این طرح چیست به گفته وی لازم است دو موضوع مورد توجه قرار گیرد نخست حق ایران برای غنی سازی اورانیوم، و دیگر جلوگیری از انحراف (مواد هسته ای برای کاربرد نظامی).

آقای لاریجانی به فایننشال تایمز گفته است که هر نوع راه حلی باید شامل این دو مورد باشد و مقیاس، دامنه و زمانبندی آن می تواند مورد مذاکره قرار گیرد.

یک دیپلمات خارجی گفته است احتمال دارد ایران با وضع مجدد تعلیق بر فعالیت غنی سازی در داخل به مدتی معین موافقت کند در حالیکه غنی سازی در روسیه صورت می گیرد اما در هر حال، به نظر می رسد بر ادامه کار تحقیقاتی در این زمینه اصرار ورزد هرچند ایالات متحده و کشورهای اروپایی با این برنامه نیز مخالفت کرده اند.

آقای لاریجانی در مصاحبه خود درخواست کشورهای غربی برای دریافت مدارک مربوط به ساخت تجهیزات نظامی هسته ای را رد کرد که گفته می شود به طور غیرقانونی توسط شبکه ای تحت نظر عبدالقدیر خان، دانشمند اتمی پاکستانی، در اختیار ایران قرار گرفته است.

وی گفت اگر شما بتوانید کسی را در جهان پیدا کنید که قادر باشد با استفاده از یک صفحه و نیم مطلب، بمب اتمی بسازد ما سر تا پای او را طلا می گیریم.

آژانس بین المللی انرژی اتمی گفته است که در ماه جنوری سال ۲۰۰۵، ایران سندی را به این نهاد نشان داد که حاوی توضیحاتی در ارتباط با تولید بمب اتمی بود و مقامات ایرانی گفتند این سند بدون درخواست آنان، در سال ۱۹۸۷ در اختیار جمهوری اسلامی قرار گرفته بود. کشورهای غربی گفته اند که وجود این سند، که دولت ایران از تحویل آن به بازرسان آژانس خودداری ورزیده است، تایید کننده سوء ظن نسبت به هدف های نظامی ایران در زمینه تولید تسلیحات اتمی است.

آقای لاریجانی این سند را بی اهمیت دانست و گفت که کسانی که خواستار دریافت آن هستند صرفا به اقدامات تبلیغاتی علیه ایران دست زده اند.

وی در عین حال افزود که جمهوری اسلامی در صدد است روابط خود با آژانس را حفظ کند اما تاکید کرد که لازم است حدودی برای درخواست این نهاد برای دسترسی به مراکز نظامی ایران تعیین شود.

سال گذشته آژانس بین المللی انرژی اتمی خواستار دسترسی به تعدادی از مراکز نظامی ایران شد اما دولت این کشور با این استدلال که در این مراکز فعالیت نظامی غیر اتمی جریان دارد، این درخواست را نپذیرفت.

روزنامه فایننشال تایمز در گزارش خود تصویری از تظاهرات حمایت از برنامه ای هسته ای ایران را نیز منتشر کرده که نشاندهنده ایجاد زنجیر انسانی در اطراف مرکز فرآوری اورانیوم در اصفهان است.

این نشریه همچنین تفسیری را در همین زمینه منتشر کرده و در آن خواستار حل بحران هسته ای ایران از طریق مذاکره شده است.

نامه وارده

به اداره محترم روزنامه اراده!

سلام های گرم و احترامات خویشرا خدمت شما تقدیم نموده و امیدوارم نامه ایکه درد دل ملت افغانستان را باز گومی نماید بدست نشر سپرده ممنون سازند.

"کور خود و بینای مردم"

دولت پاکستان درین اواخر دستخوش وضعیت ناگوار سیاسی و نظامی در بعضی از مناطق خود گردیده است، که میتوان از تشنجات شدید سیاسی در رابطه به میکانیزم اعمار بند برق کلا باغ، نا ارامی های سیاسی و نظامی در صوبه بلوچستان، توزیع غیر عادلانه مساعدت های جامعه جهانی به مصیبت دیده گان زلزله اخیر کشمیر، عودت قریب الوقوع نواز شریف از عربستان سعودی و صدها پرابلم دیگر سیاسی و نظامی را نام برد.

با آنهم دولت پاکستان با این همه مشکلات سیاسی و نظامی که در اکثر صوبه های آن دامنگیرش می باشد آرام ننشسته دست به تحرکات جدید، مداخلات به سبک جدید ترش زده و کوشش می نماید تا دولت افغانستان را به نزد جامعه جهانی و کشور های کمک کننده بی ثبات و بی اهمیت جلوه دهد و کمک های که قرار است در کنفرانس لندن برای افغانستان از جانب کشورهای کمک کننده سند آن نهایی میگردد، بی باوری ایجاد نماید و نگذارد طوریکه لازم است کشور های تعهد کننده دلسوزانه و با دقت برخورد نمایند و افغانستان را کمک و یاری رسانند. زیرا منفعت پاکستان نهفته به بی ثباتی افغانستان میباشدوهیچگاه خواهان استقرار صلح و ثبات در افغانستان نبوده و همیشه دست تجاوزش جانب افغانستان دراز بوده است.

ما از دولت پاکستان می خواهیم که در حل معضله ها و مشکلات کشورش توجه نماید و در امور همسایگان خویش از ین بیش دخالت ننماید، زیرا دولتی که مشکلات محیطی وسیاسی خویشرا را حل و فصل کرده نتواند و در اکثر مناطق خود دچار برخوردهای نظامی نا آرامی های قومی و مذهبی، تظاهرات و دهها مشکل دیگر باشد. برایش مناسب نیست به امور همسایگان خویش دخالت نماید و با تعلیم و تربیه تروریستان، دهشت افگنان و انتحار کننده گان و اعزام شان طی یک پلان منظم جهت تخریب و کشتار مردم بیگناه در افغانستان متوصل گردد.

با احترام

عبدالباقی همدرد

باشنده خوشحال مینه

تصحیح ضروری

در شماره ۹۱۵ تاریخ ۳ دلو روزنامه اراده در صفحه سوم نویسنده مقاله (ارزیابی وظایف و صلاحیت های قضا از نظر قانون اساسی) پوهندوی داکتر فاروق بشر میباشد و داکتر غلام فاروق بشر سهواً نوشته شده. از استاد مجرب و عالیقدر پوهندوی داکتر فاروق بشر و خوانندگان گرامی پوزش می‌خواهیم.

په سرپل او پکتیکا کې لاریونونه ترسره شول

د افغانستان د سرپل او پکتیکا په ولایتونو کې پرون دپاکستان ضد لاریونونه ترسره شول. لاریون کوونکو په تونده ژبه په پاکستان باندې د مرګ چیغې او نارې وهلې اووروستي ځانمرګي او وسله واله بریدونه یې وغندل. لاریون کوونکو نارې وهلې چې ځانمرګي بریدونه دافغانانو کار نه دی او بهرنیان دي چې دا دول غیر انساني او اسلامي عملونه ترسره کوي. دوی له پاکستان څخه وغوښتل چې نور دې د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه نه کوي.

بحث روی ...

که بر علاوه شایستگی تنها دارای تابعیت افغانی باشند شماری زیادی از نمایندگان بدین نظر اند که باید وزراء بشکل انفرادی به پارلمان فرا خوانده شوند تا از ایشان بازپرس صورت بگیرد خانم شکریه بارکزی نمایندگان نیز تابعیت دوگانه دارند گر چه تعین وزراء از وظایف میگوید در حدود ۲۰ تن از صلاحیت های رئیس دولت است اما اعضای انتخاب شده کابینه تایید پارلمان را داشته باشند.

انفجار ماین در...

موترهای حامل سربازان کانادایی در حال گذشتن از نهر کلان یا لوی ویاله واقع در شمال شهر کندهار بودند این انفجار بوقوع پیوست.

این انفجار تلفات جانی را در بر نداشت اما به یک موتر حامل سربازان کانادایی اسیب رسانیده است گفته شده زمانیکه کاروان

په پروان کې یو شمیر...

د بګرام د کافر قلا له سیمې څخه تر لاسه کړي وو اوس یې ددغه ولایت د اطلاعاتو او کلتور ریاست ته سپارلي ویل کیږي اوس هم ددغه ولایت په دوو لرغونو سیمو کې د سیمه ییزو اوسیدونکو له خوا په پټه توګه کیندنې روانې دي د هېواد ډیرې لرغوني سیمې په غیر قانوني توګه کیندل کیږي او لرغوني اثار یې بهرته قاچاق کیږي

اراده
زیرنظر هیات تحریر انتشار میابد
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: سهراب دیدار
اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر ۹۵)
تیلفون موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶
روزنامه آزاد وملی نشریه مرکز نشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: صدیق الله "صادق" و احمد شاه "وحدت"
چاپ: مطبعه مرکز نشراتی افغان
قیمت یک شماره ۳ افغانی
ERADA Daily
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Suhrab Didar (Mobil Phone: 070222726)
Composed & designed by : sidiq ullah (sadiq) & Ahmad shah (wahdat)
eradadaily@hotmail.com